

Kik a mezőgazdasági biztosítottak?

B. S. olvasónk az iránt érdeklődik, hogy a mezőgazdasági munkát végző dolgozók közül kik tartoznak SZTK-ba és mennyit kell utánuk fizetni. Másik kérdése az, hogy ha valaki iparban dolgozik és ez időszak alatt mezőgazdasági munkát is végez, hogy terjed rá ki az SZTK?

A társadalombiztosítási kötelezettség kiterjed a mezőgazdaságban dolgozó minden munkavállalóra, aki termelőszövetkezetben, termelőszövetkezeti tagnál vagy egyéb mezőgazdasági munkáltatónál végez munkát, függetlenül attól, hogy más munkáltatónál ipari vagy mezőgazdasági munkában már foglalkoztatják.

Az őstermelés körében mezőgazdasági munkát végző dolgozó az úgynevezett mezőgazdasági biztosításba tartozik. Mezőgazdasági biztosítottnak kell tekinteni azt a munkavállalót, aki magánmunkáltatónál végez mező-

gazdasági munkát. (Pl. állatgondozás, növényápolás, gyümölcszedés, kaszálás stb.) Ugyancsak mezőgazdasági biztosítás alá tartoznak a mezőgazdasági termelő-, illetve szakszövetkezetek mezőgazdasági munkában foglalkoztatott, szakképesítéssel nem rendelkező alkalmazottai is.

A mezőgazdasági dolgozó — ha munkát vállal — köteles a lakóhelye szerint illetékes községi tanácsnál vagy társadalombiztosítási szervnél mezőgazdasági bélyeglapot és biztosítási igazolványt váltani és ezeket munkáltatójának a munka megkezdésekor leadni. A munkáltatónak kötelessége minden megkezdett vagy munkában töltött munkanapra mezőgazdasági bélyeg- és biztosítási papírt ragasztani.

A biztosítási bélyegeket a postahivatalban lehet megvásárolni. A mezőgazdasági

bélyeg napi 9. heti 57, havi 240 forintba kerül. Ezen összegből a dolgozót terhelő nyugdíjárulék összege napi 1,50, heti 9, havi 36 forint. Napi bélyegben kell a lerovást teljesíteni, ha a dolgozó egy naptári héten 6 naponál rövidebb ideig dolgozott. Amennyiben a naptári hét minden munkanapján vagy a naptári hónap minden munkanapján munkát végzett, heti, illetőleg havi bélyegét kell ragasztani. A bélyeglerovással elismert napok társadalombiztosítási jogviszonyt hoznak létre.

Olvasónk kérdésére közöljük, hogy a mezőgazdálkodás körében napszámos munkát végző dolgozó társadalombiztosítás alá tartozik és utána a fent köztölt összegű bélyeglerovást kell teljesíteni. Ha valaki iparban és azonkívül a mezőgazdaságban is dolgozik, a mezőgazdaságban ugyanúgy biztosítás alá tartozik, mint aki csak mezőgazdaságban dolgozik.

Dr. V. M.

Nem a paragrafus, a szemlélet a hibás

Több mint két évtizede dolgozom a textiliparban, és tíz esztendője vagyok párttitkár. Munkahelyemen, a kenderfeldolgozó iparban a dolgozók többsége nő: a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat összlétszáma körülbelül 6 ezer fő, ebből a női dolgozók száma hozzávetőlegesen 4 ezer. Figyelembe véve ezeket a sajátosságokat, elmondhatom, nagyon örülünk, hogy az MSZMP Központi Bizottsága a X. pártkongresszus előtt behatóan foglalkozott a dolgozó nők helyzetével. Női munkatársaim is hasonlóképpen helyeslik, hogy a pártszervezetek napirendre tűzték ezt a nagyon aktuális és fontos kérdést. Mi úgy érezzük, hogy a felsőbb pártszervek a dolgozó nők helyzetével sokkal jobban tisztába vannak, mint az alsóbb párt-, gazdasági és más szervezetek.

Tapasztalataink szerint a nőknek az eltelt évtizedek alatt nem is a jogaikkal volt elsősorban problémájuk, mert törvényeink, paragrafusaink eléggé pontosan, közérthetően és helyesen rögzítik mindazokat a jogokat, illetve kötelezettségeket, amelyek bennünket megilletnek. Sokkal inkább hibás az emberek felfogása, a ma is megtalálható konzervatív gondolkodásmód.

Tovább folytatva ezt a gondolatmenetet, szeretném hangsúlyozni, hogy amikor a munkában való részvételt, a munka eredményét helyezzük előtérbe, holott valójában nem itt vannak a problémák, a gondok, inkább találhatók ellentmondások a bérézésnél, de legfőképpen az érvényesülésnél. A mi vállalatunknál például 181 vezető beosztású munkakört tartanak nyilván, de ebből csak 40-et töltenek be nők, vagyis számarányukhoz mérten igen keveset. Pedig szakmai felkészültségük sokkal

többre is lehetőséget adna. Az én alapszervezetem területén például az adminisztrációs munkakörben 11 férfi osztályvezető van 3 ezer 800 forintos alapfizetéssel, a női osztályvezetők száma mindössze 5 fő, 4—300 forinttal kisebb átlagkeresettel. Ha egy nő eléri azt, hogy alkalmas magasabb munkakör betöltésére is, szinte szokás, hogy kinevezése előtt sokkal hosszabb ideig kell bizonyítani, mint a férfiaknak. Egyik női munkatársam közel két évig töltött be osztályvezetői munkakört, mire hivatalosan is kinevezték.

Gyakran hallani, hogy a női dolgozók elmaradnak az általános fejlődésben, s ha vége a munkaidőnek, sietniük kell haza, tehát kevésbé lehet rájuk számítani a vállalatban belül, mint a férfiakra. Ellentmond ennek a nézetnek és felfogásnak az a gyakorlat, amely például nálunk is, az újszegedi szövőgyárban tapasztalható. Az én munkahelyi területemen 183 nő dolgozó közül 5-en végezték el a marxista-leninista esti egyetemet és 16-an a marxista középiskolát. Pártalapszervezetünk politikai oktatásában is a résztvevőknek háromnegyed része a nő dolgozók sorából kerül ki.

Mint textilgyári sajátosságot kell elmondanom, hogy az alacsonyabb keresetű kategóriákban szinte kizárólag nőket találunk. A mi munkaterületünkön például az 1500 forint alatt kereső 100 dolgozóból 97 nő és csak három férfi. A háromezer forint felett kereső dolgozók között már fordított a helyzet, nőt alig találni, csak férfit. A jó munka elismerésében hasonlóan hátrányba kerülnek a nők, nálunk például a Könnyűipar Kiváló Dolgozója kitüntetést kapott a férfiak 43 százaléka, a nőknek viszont csak 19 százaléka nyerte el ezt a kitüntetést.

Ennyi munkahelyi hátrány után az egész társadalom, beleértve a családot és a férjeiket is, azt várja el, hogy a nő legyen türelmes, megértő. Ezt természetesen tartják, pedig a dolgozó nők második munkája is tele van gondokkal. Csak felsorolásként említem meg, hogy délután fonyadt, hervadt zöldsfélét találunk az üzletben, napokig szaladgálunk kis értéki, de mégis nélkülözhetetlen közszükségleti cikkért, kilométereken át kell gyalogolnunk, hogy gyermekeinket a bölcsődébe vigyük, és így tovább, és így tovább.

Nagyon helyesnek tartanám, ha a napközök kezdési ideje megegyezne a gyárak ideje kezdetével, hogy ha nem csak a belvárosban építenének ki és tartanának fenn korszerű üzlethálózatot, hanem a nagytelek körül is, ha elérhető áron biztosítanák a dolgozó nők számára akár az üzemi konyhák, akár a vendéglőkben olcsó ebédet és vacsorát, s ha az újonnan épülő és terebélyesedő lakónegyedünkben, Tarjánban is mielőbb megoldanák az üzletek felépítését és a szolgáltatóhálózat megteremtését.

Azt is helyeselnék, ha az anyasági segélyben részesülő dolgozó nők vállalatuknál ne csak jogilag lennének állományban, hanem effektíven is, hogy az így felszabaduló bérállással jobban ösztönözhetnék a termelőmunkát végző nőket. Végül ugyanazt szeretném hangsúlyozni, amit e cikk elején is elmondtam, hogy nem a paragrafus, hanem a szemlélet, a gyakorlat a hibás.

Kónya Sándorné
párttitkár,
KSZV újszegedi gyára

NAPI KISLEXIKON

a lakberek

új rendszeréről

A lakásépítés, felosztás, és a fenntartás, valamint a lakbérrendszer ellentmondásainak feloldására egységes elvek alapján szükséges a lakberek új rendezni.

● **Nyereség?**
A rendezésnél abból kell kiindulni, hogy a szocialista állam számára a lakásépítés és -fenntartás nem nyereségszerzést, hanem társadalmi szolgáltatást célzó befektetés. A lakbér nem tartalmazhat sem nyereséget, sem amortizációt (a kleső lakások pótlásának fedezetét). A lakbérrel szemben azonban jogosan támasztható az az igény, hogy fedezze, vagy legalábbis közelítse meg a lakóházak folyamatos fenntartási költségeit. (Üzemeltetés, karbantartás és felújítás.) Ezért a lakbereknek ennek megfelelő szintre emelik.

● **Egyformán?**
Lakbérlemelés országos érvényű, központi szabályozás keretében a megfelelő felszereltségű (komfortos) lakásokra terjesztik ki. Nem kell emelni a komfort nélküli lakások bérét, csak akkor, ha az állam komfortossá alakítja. A lakberek — a lakások nagyságát, minőségét, komfortját és településcsoportok szerinti elhelyezését figyelembe véve — használati értékükkel arányosan határozzák meg. A sajátosságokra figyelemmel levő helyi szabályokat a tanácsok állapítják meg. A lakások kategóriába sorolása, a lakberek lakásonkénti megállapítása, a bérbeadó tanácsai szervezeti feladata.

● **Eltérések?**
Az új lakbértarifát a kormány állapítja meg a fenntartási költségekkel arányosan és a lakások használati értékétől differenciáltan. Az egyes lakáskategóriákban belül a lakások területi fekvésében és műszaki állagában meglévő eltérése kiegyenlítésére a lakbértarifát 10 százalékkal növelhetik, illetve csökkenthetik. A jelenlegi lakbérpótlék-rendszer megszűnik.

● **Magánházban?**
A személyi tulajdonú bérházak lakbérének megállapításánál, a tulajdonosok érdekeinek az eddiginél méltányosabb figyelembevételével lakbérlemelés hajtatható végre. Mégpedig az állami lakások lakbéréhez igazodva.

Anyakönyvi hírek

és dr. Hámos Katalinnak Adrien Marian, Kispéter Lászlónak és Nográdi Máriának Zoltán, Tanács Szilveszternek és Verőháznak Zoltán, Papp Ferencnek és Kovács Irénnek Csaba, Vidák Bélának és Berki Juditnak Árpád Attila, Nohel Józsefnek és Csáki Magdolnának Zoltán, Horváth Józsefnek és Hamus Magdolnának Magdolna, Molnár Jánosnak és Szekeres Máriának László, dr. Nemes Gábornak és dr. Vetőssy Zsuzsannának Zoltán, Nagy-Berta Lászlónak és Apró Máriának, Daniel Jánosnak és Czene Erzsébetnek Beatrix, Krajčík Károlynak és Angyal Margitnak Tibor, Károly, Molnár Sándornak és Bakó Rozának Dékány Máriának Anikó, Vincze Mihálynak és Kiss Terézának Mihály, Bacó Ferencnek és Sáfár Iónának Éva, Tóth Antalnak és Farkas Erzsébetnek Róbert, Alattyan Sándornak és Csikós Idának Sándor, Apjok Mihálynak és Szász Margitnak Emese, Jakabovits Andrásnak és Jäger Adriennek Miklós Attila, Sírionya Jánosnak és Zsikó Rozáliának János Imre, Széplai Bélának és Kádár-Németh Piroskának Erika, Czene Józsefnek és Szekermárján Valériának Anikó, Irén, Várhelyi Istvánnak és Dobai Irénnek Gábor, Urbán Mihálynak és Domján Lidiának Andrea, Hódi Imrénnek és Vass Iónának Imre, Major Imrénnek és Mészáros Zsuzsannának Zsuzsanna, Temesvári Mihálynak és Temesvári Magdolnának Éva, Magdolna, Szász Józsefnek és Papp Evának Leonóra Tünde nevű gyermekük született.

Halálozás: Budai Magdolna, Kelemen István, Bakos Zsuzsanna, Bacsa Tibor, Faragó László, Fehér-Opletán István, David Imre, Besenyői Lajos, Süveges Lajosné Szabó Anna, Dékány Mihály, László Mihályné, Pirooska, Kirják Janka, Honvéd

Józsefné Mucsi Rozália, Adok Mihály, Balasi Antal, Csipak Ferenc, dr. Katona Dávidné Schwarcz Berta meghalt.

II. KERÜLET

Házasság: Tanács Béla és Fekete Nagy Margit, Rábk László és Vida Rozália, Mihók Pál Mihály és Donáth Anna, Terheskiss Gábor és Szabó Pirooska, Bismóczy József és Márton Anna, Abraham Lajos és Fekete Éva, Agnes, Varga Ferenc Boldizsár és Tóth Klára Mária házasságát kötötték.

Halálozás: Kovács Györgyné Szendrői Erzsébet, özv. Maltai Józsefné Csanádi Erzsébet meghalt.

III. KERÜLET

Házasság: Magyar Ferenc és Farkas Éva, Szekszárdi József Pál és Turkóly Gabriella, Pálfi István és Szekszárdi Mária Terez, Sütő Csaba és Oláh Iona Anna, Balogi Kálmán István és Szakál Anna Mária, Fűrész László és Domonkos Irén, Südlő Pál és Michel Agnes Mária házasságát kötötték.

Születés: Juhász Istvánnak és Farkas Iónának Iona, Sziracki Zoltánnak és Sáringer Mária Rozáliának Mária Zsuzsanna, Percz Sándor Lászlónak és Kristó Rozáliának Sándor, Tari Józsefnek és Mészáros Editnek Zoltán László, Szabados Mihálynak és Fülöp Mária Magdolnának Timea, Makra Sándornak és Németh Erzsébetnek József, Garamvölgyi Lajosnak és Vörös Borbála Iónának Lajos, Szabó Ióna Lászlónak és Vaskó Magdolnának Zita, Paporika Jánosnak és Kolompár Máriának Anikó, Medgyesi Lászlónak és Terhes Annának Aranka, Kiss Józsefnek és Stankovics Juliánnak József Zolt, Kovács Ferenc Elemérnek és Horváth-Zsikó Erzsébetnek Ferenc, Komár Jánosnak és Szekeres Juliánnak Gabriella Zsuzsanna, Braun Ferencnek és Szabó Klára Irénnek Erika, Klára, Komáromi Gyula Jánosnak és Jankó Evának Éva, Papdi Antalnak és Kozma Annának Ildikó, Bih-Tamásnak és Széll Margitnak Beáta nevű gyermekük született.

Halálozás: Abraham Rudolf, Katona Istvánné Csonka Julianna, Sziracki Mátysné Papp Veronika, Vajdas Istvánné Kovács-Bandó Anna, Lászlóffy Károlyné Bozó Mária Rozália, Czene, János, Pintér Istvánné Hábél Júlia, Kőfalvy Andrásné Kis Mária, Hajdú Lászlóné Rácz Etelka, Sós Andrásné Tapodi Julianna, Herédi Ildikó, Király Ferenc, Gulácsai Mátysné Kozenka Etelka meghalt.

Aszódy János:

A kriminalisztika kalandos története

6. A bíró az engedélyt megtagadta. Ugyanis az angol törvények igen határozott utasításokat tartalmaztak valamely vádlott előzőleg elkövetett bűncselekményeire vonatkozóan: egy újabb peren nem lehetett kérdéseket feltenni valamely régi ítélet kapcsán, mert ez befolyásolhatta volna az esküdteteket. ...A véd tanúként megidézték kárvalottakat kihallgatásakor Ottillie Meissonier megjegyezte: „A szélhámos jobb füle alatt kis forradást figyeltem meg. Most nem látszik...” Hiába kapaszkodott bele Gil! üggyé- ebbe a kijelentésbe, hiába követelte szakértői vélemények meghallgatását — a bíró figyelmen kívül hagyta. Beckett bűnösnek találta, és hét év börtönbüntetésre ítélte.

Adolphe Beck 1901. július 8-án hagyta el a börtönt. Megmaradt vagyonkáját arra költötte,

hogy bebizonyítsa ártatlanságát. Még az 1877. évi periratok felülvizsgálását sem sikerült elérnie. Így telt el csaknem három esztendő; 1904. áprilisának egyik napján Adolphe Beck drámáját újra műsorra tűzte az élet, ez a gyakran oly kíméletlen rendező. Április 15-én Becket ismét feltartóztatta egy nő az utcán: „Maga az, aki elszedte tőlem ékszereimet és pénzemet!” — kiáltotta. És a lidércnyomásos jelenet ugyanúgy folytatódott, mint az első alkalommal. Felesleges lenne tehát részletekbe bocsátkozni. Amikor 1904. június 27-én Beck ismét a bíróság előtt állt, őt nő vádolta csalással. És az esküdték még aznap bűnösnek is nyilvánították. Csak hogy Cranham bíró, miután a vádlott beszédét meghallgatta, kétségek fogták el. (Itt megjegyezzük, hogy az 1896. évi per idején az angol törvények még nem tették lehetővé a vádlottak számára a szóbeli védekezést.) A bíró elnapolta az ítélethirdetést; Becknek ezúttal, hogy úgy mondjuk, szerencséje volt.

Tíz nappal később, 1904. július 7-én este, Kane detektívfelügyelő szokott esti ellenőrző látogatását végezte a Tottenham Court Road-i rendőrállomán. Unottan hallgatta a szolgálatos altiszt jelentését arról az egyenről, akit két állástalan színésznőtől elcsalt gyűrűk eladása közben tartóztattak be. Kane hirtelen felfigyelt, s behatódottan érdeklődött, mit mondott a két színésznő. Nagy volt ámulata, amikor a feljelentésből ugyanolyan részletek derültek ki, mint

amilyenekkel Beck perében találkozott — gazdag lord, jachtkirándulás, hamis csekk. Belépett a letartóztatott cellájába, s a meglepetéstől szinte földre gyökerezett a lába: Beck hasonmását látta maga előtt! Csak hogy ez valamivel idősebb és testesebb volt Becknél. A második perben szerepelt őt károsult nőt már másnap szembesítették a letartóztatottal, William Thomasszal. Mind az ötven fenntartás nélkül úgy nyilatkoztak, hogy ez volt az az ember, aki rászedte őket. Beidéztek az első perben szerepelt nőket is. Ésők is, valamennyien, sajnálkozva ismerték be, hogy valóban ez a Thomas volt „lord Salisbury”, nem pedig a szegény Beck.

Thomas végül is kénytelen volt bevallani, hogy ő John Smith. A Scotland Yard összeállította a szélhámos — csekk- és hitellevél-hamisító — meglehetősen terjedelmes prízlistát; még az is kiderült róla, hogy 1896—1903 között (tehát Beck pere után) — jóllehet fogalma sem volt gyógyászatról — „orvosként” működött az Egyesült Államokban.

A brit belügyminisztérium sietett szabadlábra helyezni Becket, akinek kártérítésként 5000 fontsterlinget adtak. Az igazságszolgáltatás balfogása azonban — amely vitathatatlanul bebizonyította az ősi azonosítási eljárások fogyatékosait — óriási botrányt keltett Angliában. A kormány vizsgáló bizottságot alakított, s megszervezték az ítéletábrát, amely addig nem létezett.

(Folytatjuk.)